

HAMÍKŮV KOUTEK

Zábavně naučný pdf magazín pro mládež, elektroniku a amatérské radio

Číslo **161**

Bastlení a telegraf dělá hama HAMem, experimentování dělá z HAMa vynálezce, badatele

Co je nového s vydáním knížky HAMÍK

Videoprezentace **Maker Faire Prague 2020** je na www.hamik.cz i s hudebním doprovodem. Tuto velice zdařilou propagaci knížky **HAMÍK** můžete použít k šíření informací o jejím chystaném vydání.

Odborný posudek distribuční firmy na prodejní cenu prvního dílu knížky **HAMÍK**: knížka by se mohla v kamenných obchodech prodávat za **380 Kč**.

Objednáte-li si ji v redakci **HAMÍK**, na adrese dpx@seznam.cz, přijde vás jen na **230 Kč**, včetně balného a poštovného.

DRUHÝ DÍL se připravuje do tisku.

Na www.hamik.cz/ bude umístěna **ČESTNÁ TABULE DÁRCŮ**, s uvedením výše jejich příspěvků.

Na kontě **HAMÍK** je již **47 864 Kč** od **31** dárců.

Reklam už máme deset.

Tiskárně byl zadán zkušební výtisk.

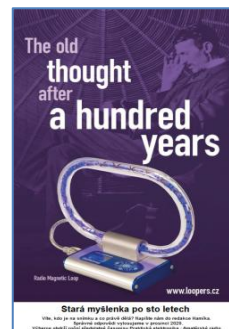
Posílejte libovolné, i malé finanční částky. Přispějete ke snížení koncové ceny, aby knížka byla co nejlevnější, aby se mohla dostat k co nejvíce čtenářům.

Všichni dárci dostanou **oba díly knížky HAMÍK s věnováním**. Pošlete vaše adresy!

Pro druhý díl bude potřeba **dalších deset reklam**. Reklamy posílejte ve formátu A5 jpg, budou rozmístěny na vhodná místa v knížce, přispějete tak na rozvoj mladých talentů, na naši společnou budoucnost.

Petr Prause, OK1DPX, dpx@seznam.cz
a Realizační tým **HAMÍK**
- trvale rozšiřující se okruh spolupracovníků.

Číslo účtu: **3123029173/0800**

Jak jsem se stal radioamatérem

Radioamatér jsem byl asi od narození, protože už ve školce, kde měly děti na prádle vyšité značky jako pejsek nebo autíčko, jsem já měl vyšité rádio. Už jako malý kluk jsem poslouchal na otcově rádiu Festival radioamatéry v pásmu 80 m, tehdy ještě s amplitudovou modulací, a to ovlivnilo celý můj život po stránce zájmové, i profesní. CW jsem se naučil na vojně a měli jsme v kasárnách i kolektivku OK1KWR pod vedením Laca OK1AD, kde jsem trávil většinu volného času.

Po návratu z vojny jsem chtěl samozřejmě pokračovat, ale přišla rodina a malé děti, takže k radioamatérským zkouškám jsem se dostal až v roce 1976. Dělal jsem je v Opavě. Největší strach jsem měl z politiky, 14 dnů dopředu jsem začal číst Rudé Právo. Ale měl jsem štěstí. Komisař se mě zeptal, odkud jsem. Říkám, že z Olomouce ale pracuji v Litovli. „Litovel? tam jsou ty vysílače, že?“ Viděl jsem, že komisař je ospalý, tak jsem začal popisovat monotónním hlasem anténní systémy a frekvence. Mluvil jsem asi 15 minut, ke konci už jsem si vymýšlel a dědek opravdu usnul. Probudil se, podíval se na hodinky a říká: „dobře soudruhu, to by stačilo. Ještě nám řekni kdo to byl Corvalán?“ Tak jsem mu to řekl a zkouška byla hotová.

Následovaly zkoušky z radioamatérských zkratk a prefixů, neměl jsem žádný problém. Potom byla zkouška z techniky, to bude pro mě „brnkačka“. Ale chyba lávky! Dostal jsem za úkol namalovat na tabuli blokové schéma superhetu. Několik jsem jich už postavil, takže lehký úkol. „No dobře a teď nám řekni kde leží v superhetu těžiště zesílení a selektivity?“ Bez váhání říkám: „v mezifrekvenci“. „Špatně!“ „No nemohu si pomoci, v mezifrekvenci“. „Špatně!!“ Viděl jsem, že komisař začíná rudnout a je připraven mě vyhodit. Tak říkám: „že by to bylo ve vysokofrekvenčním zesilovači?“ „No konečně!“ A zkouška byla hotová.

Potom následovala zkouška z příjmu a vysílání CW. Bez problému jsem zvládl 80 zn./min. potřebných pro třídu „B“. Ale dali mi „Céčko“ s tím, že o „Béčko“ si mohu požádat po půl roce až udělám 3000 CW spojení.

Koncesi jsem dostal v roce 1978, tak dlouho nás tenkrát prověřovali, viz HK 159, článek „Pirátské Radio Midnight v roce 1966“. Značky jsme si nemohli vybírat, volačku OK2BUH mi úřad přidělil podle abecedy.

Začínal jsem s vojenskou radiostanicí RM31, kterou jsem si postupně upravil na plynulé ladění a přidal pásmo 160 m. Měl jsem dokončený SSB transceiver TTR-1 a nemohl jsem ho vyzkoušet, to byla muka! Nakonec jsem to vyřešil takto: Na Sněžce byl v tu dobu unikátní lineární převaděč OK0A. Dalo se na něm pracovat CW i SSB. No a „céčkaři“ na dvoumetru směli vysílat fone. Tak jsem si postavil transvertor a bylo to vyřešeno.

Po půl roce jsem žádal o přearažení do třídy „B“ ale neměl jsem v ruce žádný doklad, že jsem tu zkoušku udělal. Tak jsem přiložil k žádosti průkaz vojenského telegrafisty první třídy, to bylo 100 zn./min. a „Béčko“ mi dali.

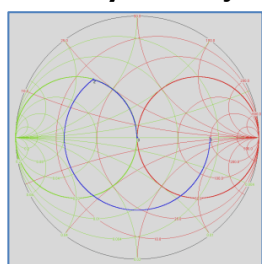
Takové problémy už dnešní noví amatéři neznají. Udělají zkoušku a večer už mohou vykřikovat do mikrofonu sýkjdýx na všech pásmech. Jenom nevím, jestli si toho potom tak váží jako my.

K té TTR-1 jsem si postavil koncový stupeň a dělal poměrně dost dálkových spojení s Austrálií a Novým Zélandem na SSB 80 m. To ještě nebylo takové rušení jako dnes. Dále jsem si postavil CW vysílač na všechna pásma. Pro příjem jsem používal tehdy špičkový přijímač MWEc po německé armádě a konvertor předělaný z polního přijímače Torn Eb. Samozřejmě jsem toužil po pořádném CW/SSB transceiveru na všechna pásma, ale nic takového se v tu dobu u nás koupit nedalo. A kdyby dalo, tak bych na to stejně neměl. Nezbyvalo, než si to vyrobit sám. Stavbu jsem započal v roce 1980 a trvala mi asi rok. Konstrukce byla vlastní, princip TRXu Atlas doplněný o digitální stupnici, 2x VFO a spoustu dalších doplňků. **Mám ho dodnes, toto je můj TRX 81** ▶

S tímto transceiverem jsem udělal spoustu pěkných DXů, bohužel lokální povodeň v roce 1993 mě připravila o většinu QSL lístků i deníků.

Se systematickým DXingem jsem už znovu nezačal, DX dělám už jen příležitostně, většinou při zkoušení antén. **Zatím co většina radioamatérů bere techniku jen jako prostředek k dosažení výsledků, u mě to bylo opačně. Hlavní byla technika a spojení bylo prostředkem k vyzkoušení techniky.** Hodně jsem se věnoval technickým debatám na pásmu 80 m.

Měl jsem i jiné koníčky, jako jachting na moři, měl jsem i vlastní ultralehké letadlo. Po těžké nehodě jsem ale musel těchto aktivit zanechat a začal se věnovat publicistické činnosti. Psal jsem recenze na tovární zařízení, psal jsem o anténách a tunelech.

▶ **Největší úspěch měl asi můj seriál o Smithově diagramu.** V roce 2006 mi čtenáři udělili titul „Autor roku“. Potom jsem v Holicích dostal Čestnou plaketu Českého radioklubu. Pracoval jsem v Tesle Litovel, potom jsem dělal elektroniku pro potravinářský průmysl, nakonec jsem dělal technika na Lékařské fakultě UP. Po revoluci jsem soukromě podnikal, měl jsem opravnu na videa.

Vyzkoušel jsem snad všechna odvětví radioamatérské činnosti včetně satelitů a spojení s raketoplány. Ale sil už ubývá. Poslední dobou se věnuji lovu NDB majáků, to jsou ty pravé DX jako za mlada.

Miroslav Šperlín, OK2BUH, visper@volny.cz

Výsledky Minitestíků za leden - duben 2020

Řešitelé s 20 a více body: Jiří Němejc OK1CJN (70) **66 b**, Tomáš Pavlovič (40) **51 b**, Tomáš Petřík, OK2VWE (48) **46 b**, Vladimír Štemberg (67) **43 b**, Milan Král (58) **43 b**, Josef Novák, OK2BK (85) **35 b**, Miroslav Vonka (63) **33 b**, Jiří Schwarz, OK1NMJ (57) **33 b**, Ladislav Valenta, OK1DIX (63) **31 b**, Jan Zelenka (12) **25 b**, Vojta Boušek (10) **23 b**, Jirka Lukáš (12) **22 b**, Petr Jeníček (53) **22 b**, Petr Kospach, OK1VEN (50) **22 b**, Pavel Horský (15) **21 b**, Jan Bezchleba (49) **21 b**.

Všichni uvedení řešitelé získávají HAMÍKŮV DIPLOM a vyberou si **ze Seznamu věcných cen** (elektronické přístroje, stavebnice, odborné knížky, soubory součástek). Všechny ceny budou rozeslány poštou během května.

Seznamujte vaše známé s Hamíkovým Koutkem, předkládejte jim k řešení Minitestíky, posílejte jejich řešení, získávejte je jako další čtenáře Hamíkova Koutku. Co dneska máte kromě Hamíkova Koutku zadarmo?

Dvě chybičky se vloudily do HK 160

V HK 160 na www.hamik.cz je to již opraveno.

V článku o robotu Otto má být odkaz: <https://youtu.be/VD6sgTo6NOY>

V článku o solárních skvrnách má být odkaz:

<https://spaceweatherarchive.com/2020/04/28/two-solar-cycles-active-at-once/>

Informace pro základní a střední školy z Centra studentských aktivit České kosmické kanceláře a vzdělávacího spolku KOSMOS-NEWS 05/2020

Talnet T-expedice 2020 Chceš si vyzkoušet na vlastní kůži vědecké bádání? Zajímá Tě zákulisí vědeckých výzkumů od jejich přípravy až po jejich prezentaci široké veřejnosti? Chceš získat počáteční či již pokročilé zkušenosti v oblasti výzkumu? V tom případě si myslíme, že by Tě mohl projekt T-Expedice mohl zajímat! Letošní rok je totiž (kromě výzkumných týmů věnujících se architektuře, botanice, etnografii, fyzice, chemii, historii, technice a žurnalistice) i výzkumný tým, který se zabývá vodními raketami. Chceš vědět, jak velká by musela být vodní raketa, aby doletěla až na Měsíc? Chceš si vyzkoušet sestrojít vlastní vodní raketu a dále jí na základě měřených dat vylepšovat?

Další informace najdete na adrese: <http://www.talnet.cz/t-expedice-2020>

2020: Vesmírná odysea – Heechee

Letní astronomický tábor, který pořádá Sekce pro děti a mládež České astronomické společnosti se letošním rokem dopracoval k deváté Vesmírné odysee. Letošní dobrodružství má podtitul Heechee a stejně jako sedm z osmi předchozích je inspirováno sci-fi románem. Tábor proběhne od soboty 8.8. do soboty 22.8. ve Zdobnici v Orlických horách. Doporučený věk účastníků je 10 – 16 let (věkové výjimky jsou po domluvě možné). Další informace najdete na adrese: <http://mladez.astro.cz/?p=2161>

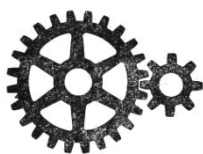
Milí čtenáři Hamíkova Koutku, už jsem rozdál skoro všechny své přístroje a stavebnice jako ceny řešitelům Minitestíků. Zbývá mi už jen trochu součástek, pár odborných knížek a DVD. Prosím, darujte redakci náradí, měřicí přístroje, stavebnice, soubory součástek. **Všechno bude použito jako ceny pro mladé řešitele Minitestíků v Hamíkově Koutku.** Dík veliký!

Petr Prause, OK1DPX

Výsledky Minitestíku z HK 160 Protože poměr rezistorů v obou větvích je stejný, nebude rezistorem R5 procházet žádný proud a jeho velikost nemá žádný vliv na výsledek. Výsledný odpor je 10 Ω.

Z juniorů jako první správně odpověděl Jirka Stejskal (14), má 4 body a vyhrál **kit Impulsní zkoušečka a balík součástek**. Čtyři body také má Honza Zelenka (12) a vyhrál **DVD Zakázané území**.

Z dospělých mají po čtyřech bodech Richard Kloubský OK9RKL, Tomáš Pavlovič, Tomáš Petřík OK2VWE, Petr Kospach OK1VEN, Jiří Schwarz OK1NMJ, Milan Král, Ladislav Pfeffer OK1MAF, Miroslav Vonka, Jiří Němejc OK1CJN, Josef Novák OK2BK.

Náš Minitestík

Pastorek o 8 zubech zabírá s ozubeným kolem o 24 zubech. Pastorek při otáčení obíhá kolem velkého kola. Kolikrát se otočí pastorek kolem své osy při jednom úplném oběhu kolem velkého kola?

Obtížnost: 8 bodů.

Námět: J. I. Perelman.

První junior vyhrává **soubor součástek a šest 1,5V elektromotorků z diktafonu**. Jsou vhodné pro stavbu robotických mechanismů.

Ždibec moudra na závěr

**Vytvořte člověku dobrou pověst,
aby se snažil této pověsti přizpůsobit svůj život.**

Dale Carnegie

HAM je mezinárodně používaný pojem pro radioamatéra
HAMÍK je tedy mladý, začínající, budoucí radioamatér

Toto číslo vyšlo 9. května 2020

Vychází každou sobotu v 08:00 h

HAMÍKŮV KOUTEK

je přílohou Bulletinu Českého radioklubu,
je určen pro vedoucí a členy elektro - radio - robo kroužků, jejich učitele, rodinné kluby, rodiče, prarodiče
a všechny příznivce práce s mládeží; vzniká ve spolupráci s ČRK, ČAV a OK QRP klubem

Všechna předchozí čísla HK, adresy kroužků, stavební návody a mnoho dalšího najdete na <http://www.hamik.cz/>

© Petr Prause, OK1DPX, redakce HAMÍK, Čechovská 59, 261 01 Příbram, tel. 728 861 496, dpx@seznam.cz